

Jaarverslag 2015

Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch

's-Hertogenbosch, 31 maart 2016

De Rekenkamercommissie,

Dr. ir. G.B.C. Backus, voorzitter

Dr. ir. P.J.M.M. Krumm MPA

Drs. P.W.M. de Gouw

Dr. E.A.M.J. Verkaar

Mevr. drs. Y.J. Bouwman-Bakker

Mevr. drs. J. Hendrickx

Mevr. J.J.M. Lensen-Van den Wildenberg

Inhoudsopgave

1.	Samenvatting	3
2.	Jaarverslag 2015	4
2.1	Inleiding	4
2.2	Wat wilde de Rekenkamercommissie bereiken?	4
2.3	Wat heeft de Rekenkamercommissie hier voor gedaan en wat heeft dit opgeleverd?.....	5
2.3.1	Onderzoek doorwerking rekenkameronderzoeken	5
2.3.2	Onderzoek regionalisering en kaderstelling/controle gemeenteraad	8
2.3.3	Onderzoek Evenementenbeleid en Citymarketing.....	9
2.4	Wat heeft dat gekost?	10
2.5	De lokale rekenkamerfunctie gaat veranderen	11
2.6	Vooruitblik op 2016.....	12

1. Samenvatting

Jaarverslag 2015

De Rekenkamercommissie wil met haar onderzoek een bijdrage leveren aan verbeteren van de kwaliteit van het door de gemeente gevoerde bestuur en beleid. De Rekenkamercommissie heeft als doel de controlerende en kaderstellende rol van de raad te versterken.

De activiteiten in 2015 waren gebaseerd op het onderzoeksprogramma 2015-2016. De volgende onderzoeken zijn in 2015 afgerond dan wel in uitvoering genomen:

- 1 Onderzoek Doorwerking eerdere rekenkameronderzoeken (afgerond). Dit onderzoek heeft geleid tot aanbevelingen voor zowel de rekenkamer zelf als de gemeenteraad.
- 2 Onderzoek Regionalisering en kaderstelling/controlerend gemeenteraad (gestart en grotendeels afgerond).
- 3 Onderzoek Evenementenbeleid en Citymarketing (gestart en grotendeels afgerond).

In 2015 heeft de Minister van BZK wetgeving aangekondigd over onder meer het uniformeren van de lokale rekenkamerfuncties, waarbij alle rekenkamers volledig uit (alleen) externe leden moeten bestaan. Dit kan vanaf 2016 leiden tot een wettelijk verplichte aanpassing van onze rekenkamercommissie, waarvan de beide raadsleden dan geen deel meer uit mogen maken.

In 2016 levert de rekenkamercommissie naast de genoemde rapportages over 'regionalisering en kaderstelling / controle gemeenteraad' en 'evenementenbeleid en citymarketing' rapportages op over:

- Het sociale domein (wijkteams);
- De doorwerking van het rapport '(regionaal) economisch beleid in 's-Hertogenbosch uit 2013.

De Rekenkamercommissie kijkt terug op een vruchtbare en plezierige samenwerking met de gemeenteraad in 2015 en hoopt en verwacht dit in 2016 te kunnen voortzetten.

2. Jaarverslag 2015

2.1 Inleiding

In dit jaarverslag blikt de Rekenkamercommissie terug op het jaar 2015. De Gemeentewet schrijft voor dat jaarlijks vóór 1 april een jaarverslag wordt opgesteld en toegezonden aan de raad. Maar los van deze formele reden, wil de commissie - als verlengstuk van de raad - graag haar bevindingen delen met de raad. De commissie wil graag leren van de gebeurtenissen van het voorbije jaar, om haar werk verder te kunnen verbeteren.

Samenstelling

De Rekenkamercommissie bestond in 2015 uit de volgende leden:

Dr. ir. G.B.C. Backus, extern lid (voorzitter)

Dr. ir. P.J.M.M. Krumm MPA, extern lid (tot 1 maart 2016)

Mevr. drs. Y.J. Bouwman-Bakker, extern lid

Drs. P.W.M. de Gouw, extern lid

Dr. E.A.M.J. Verkaar, extern lid

Mevr. drs. J. Hendrickx, lid vanuit de gemeenteraad (vanaf 27 januari 2015)

Mevr. J.J.M. Lensen-Van den Wildenberg, lid vanuit de gemeenteraad (vanaf 27 januari 2015)

Drs. H.W.M. Wouters, secretaris

De Rekenkamercommissie is het afgelopen jaar zeven keer voltallig bijeen geweest. Daarnaast zijn er bijeenkomsten geweest van subgroepen uit de commissie, voor de begeleiding van de onderzoeken. De benoemingstermijn van het externe lid P. Krumm loopt per 1 maart 2016 af. Binnenkort doen wij uw raad een voordracht voor de benoeming van een nieuw extern lid.

In het jaar 2015 is geïnvesteerd in de zichtbaarheid van de rekenkamercommissie, door aanwezigheid in de raad(scommissies), en meer en andere communicatie tijdens en na het onderzoek. In 2015 is er relatief veel contact geweest met raadscommissies en gemeenteraad, zowel in het kader van onderzoek als daarbuiten. Met het Presidium is overlegd over niet-inhoudelijke zaken.

De Rekenkamercommissie heeft ook in 2015 gewerkt met aandachtsgebieden voor de externe leden. De leden wonen regelmatig vergaderingen van 'hun' raadscommissie en de raad bij.

2.2 Wat wilde de Rekenkamercommissie bereiken?

Missie

Volgens de wet heeft de Rekenkamercommissie als doel onderzoek uit te voeren naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het beleid zoals dit onder verantwoordelijkheid van raad, college en ambtelijke organisatie tot stand komt.

De Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch startte begin 2005 met haar werkzaamheden. De Rekenkamercommissie van gemeente 's-Hertogenbosch legt in haar onderzoeken het accent op de *maatschappelijke effectiviteit van beleid* en minder op de correcte naleving van de regels waarop onderzoek naar rechtmatigheid is gericht. Dergelijk onderzoek valt in ieder geval voor zover het de financiën aangaat, wat haar betreft onder verantwoordelijkheid van de accountant. De Rekenkamercommissie wil met haar onderzoek uiteindelijk een bijdrage leveren aan vergroten van *de kwaliteit van het door de gemeente gevoerde bestuur en beleid*. De Rekenkamercommissie heeft als doel de controlerende en kaderstellende rol van de raad te versterken. Daarmee staat de Rekenkamercommissie ten dienste van de raad. De rol van de gemeenteraad in de uitoefening van zijn controlerende en kaderstellende taak is daarmee een steeds terugkerende invalshoek van het onderzoek.

De Rekenkamercommissie stelt zich dan ook ten doel onderzoek te (laten) verrichten naar de doeltreffendheid van beleid: in hoeverre worden de doelen bereikt als gevolg van de inzet van beleid? In het verlengde hiervan kan *de kaderstellende rol van de raad verder worden verbeterd*: heeft de raad in zijn kaderstelling heldere keuzes gemaakt, een kwalitatief dan wel kwantitatief meetbaar doel gesteld met een daarbij aangegeven tijdsperiode en budget?

Geplande activiteiten in 2015

De activiteiten waren het afgelopen jaar gebaseerd op het onderzoeksprogramma 2015-2016. De commissie heeft het onderzoeksprogramma 2015-2016 op 21 mei 2015 naar de gemeenteraad gezonden. De volgende projecten zijn in 2015 afgerond dan wel in uitvoering genomen:

- 1 Onderzoek Doorwerking
- 2 Onderzoek regionalisering en kaderstelling/controlerend gemeenteraad
- 3 Onderzoek Evenementenbeleid en citymarketing

2.3 Wat heeft de Rekenkamercommissie hier voor gedaan en wat heeft dit opgeleverd?

2.3.1 Onderzoek doorwerking rekenkameronderzoeken

Aanleiding

Het doel van doorwerkingsonderzoek is het verkrijgen van inzicht in de mate waarin en de wijze waarop rekenkameronderzoeken en de conclusies en aanbevelingen hieruit in de praktijk een vervolg hebben gekregen. In hoeverre hebben college en raad uitvoering is gegeven aan besluiten van de gemeenteraad over het rapport?

Het uitvoeren van de doorwerkingsonderzoek geeft daarnaast de mogelijkheid om als rekenkamer zelf een leereffect te behalen op bijvoorbeeld het vlak van opzet/formulering van aanbevelingen, de timing van onderzoek, de keuze van onderzoeksonderwerpen, e.d.,

De Rekenkamercommissie heeft in 2014 en 2015 een onderzoek verricht naar de doorwerking van drie eerdere onderzoeken. Het onderzoek was vooral ook bedoeld voor de Rekenkamercommissie

zelf, om voor de nieuwe raadsperiode inzicht te hebben in de vraag welk type vraag en welk type aanbevelingen de raad het meest aanspreken.

In het onderzoek is de doorwerking van drie eerdere onderzoeken onderzocht op drie niveaus, te weten:

1. Zijn de aanbevelingen van de rekenkamer overgenomen door college en raad (doorwerking in besluitvorming)?
2. Zijn de aanbevelingen geïmplementeerd, in beleid 'vertaald' en ingevoerd? Wordt er anders gehandeld naar aanleiding van het rekenkameronderzoek (doorwerking in implementatie)?
3. Hebben de aanbevelingen van de rekenkamer daadwerkelijk, op de langere termijn (extern) effect gehad? Of: zijn de met de aanbevelingen beoogde verbeteringen bereikt (doorwerking op langere termijn)?

Gekozen is om de doorwerking van de volgende projecten te onderzoeken:

- 'Leefbaarheid in aandachtsbuurten' uit 2008;
- 'De burger betrokken', over de bezwaarafhandeling en beleving van burgers in de gemeente 's-Hertogenbosch' (OZB en parkeren) uit 2011;
- 'Risicomanagement in de gemeente 's-Hertogenbosch' uit 2011.

Conclusies en aanbevelingen

De hoofdconclusie is dat doorwerking voor een belangrijk deel goed onderzoekbaar is en dat het zinvol is om dit type onderzoek te gaan uitvoeren. Daarbij moeten we wel rekening houden met een aantal randvoorwaarden en 'beperkingen', zoals de invloed van externe en politieke ontwikkelingen op de doorwerking. De onderzoekers geven een aantal aanbevelingen voor de drie niveaus van doorwerking.

De doorwerking op het niveau van de besluitvorming van de drie onderzochte rekenkamerrapporten is overwegend goed. Er is geen twijfel over de (onafhankelijke) positie van de rekenkamercommissie en over de kwaliteit van de onderzoeken c.q. onderzoeksrapporten. De raad neemt het overgrote deel van de aanbevelingen over.

De aanbevelingen hebben in alle drie de onderzochte dossiers mede geleid tot extra aandacht voor de uitvoering van het betreffende beleid in lijn met de aanbevelingen.

De bijdrage van de onderzoeksresultaten aan de verbetering in bredere zin van de kaderstellende en controlerende rol van de raad is in meer of mindere mate te volgen. Investerings in de communicatie tussen gemeentelijke organisatie en burger en meer alertheid vanuit de raad op het thema van risicomanagement en –beheersing zijn daar aantoonbare voorbeelden van. Een directe causaliteit tussen rekenkameraanbevelingen en verbeteringen in de kaderstellende en controlerende rollen van de raad op de langere termijn is moeilijk aan te tonen. Het lijkt redelijk te veronderstellen dat er sprake is van een oorzaak-gevolg relatie.

Uit het dossieronderzoek en de gevoerde gesprekken kan worden geconstateerd, dat doorwerking op het niveau van verbeteringen op de lange termijn (mede) afhankelijk is van externe factoren en ontwikkelingen. Ook de cultuur en attitude op ambtelijk, bestuurlijk en politiek niveau is belangrijk. Bijvoorbeeld het voorkomen van een 'wij/zij gevoel' bij ambtelijke organisatie/college versus raad.

Lessen voor de Rekenkamercommissie zelf

Wij trekken uit het onderzoek voor onszelf de volgende lessen:

Investeer bij de onderwerpkeuze voor de rekenkameronderzoeken in interactie met raad, college en ambtelijke organisatie;

Continueer de huidige werkwijze om als Rekenkamercommissie de raadsvoorstellen over de resultaten van de onderzoeken zelf op te stellen;

Besteed in het rapport zelf al aandacht aan het verkrijgen van inzicht in de resultaten. Met andere woorden: in het onderzoeksrapport zelf al nadenken over wat de raad en college met de resultaten van het onderzoek kunnen/moeten;

Geef aandacht aan een passende presentatie van de onderzoeksresultaten en betrek zo nodig daarbij de publieke media;

Analyseer als rekenkamercommissie bij de onderwerpkeuze expliciet de interne en externe context ervan;

Volg als rekenkamercommissie actief en zichtbaar de wijze waarop de door de raad overgenomen aanbevelingen en de onderzoeksresultaten, worden verspreid in de bestuurlijke en ambtelijke organisatie;

Onderneem als rekenkamercommissie zelf zogenaamde vervolgonderzoeken en kondig deze al aan in het onderzoeksrapport;

Verhelder bij de aanbevelingen de rollen die college, ambtelijke organisatie en raad hebben bij de implementatie van de aanbevelingen;

Schenk in vervolgonderzoeken naar de doorwerking van aanbevelingen uit eerdere onderzoeken expliciet aandacht aan relevante (maatschappelijke) ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op de doorwerking van die aanbevelingen;

Overweeg het oppakken van kleinere, actuele rekenkameronderzoeken in combinatie met meer diepgravende onderzoeken;

Betrek de onderzoeken door de externe accountant en de aanbevelingen daaruit bij de eigen onderzoekswerkzaamheden.

Lessen voor de gemeenteraad

Om de doorwerking van toekomstig onderzoek te kunnen bevorderen zijn er ook voor de raad enkele lessen.

Helder is dat in de doorwerking op het niveau van besluitvorming en in de implementatie van beleid een belangrijke rol is weggelegd voor de raad. Wij zijn verheugd dat de raad meestal onze aanbevelingen, vertaald in raadsbesluiten, overneemt. Belangrijk is echter ook dat door de raad genomen besluiten over rekenkameronderzoek worden vertaald in beleid en/of uitvoering. En dat hij aan de bel trekt wanneer dat niet gebeurt. Betrokkenheid van de raad tijdens de onderzoeken en de keuze van onderzoeksonderwerpen is cruciaal. Wij zullen dat beter gaan organiseren. Voor het onderzoeksprogramma 2015-2016 hebben wij gesprekken gevoerd met de fracties en mochten wij 27 suggesties voor onderzoek ontvangen.

Waar wij in onderzoek de raad zelf een spiegel voorhouden is het belangrijk dat de raad zelf ook mogelijke verbeteringen oppakt. Zo is de raad u bijvoorbeeld zelf in een werkgroep aan de slag gegaan met onze aanbevelingen op het gebied van de informatievoorziening.

Besluitvorming over het rapport

Zoals gezegd, dit onderzoek was in eerste aanleg vooral bedoeld voor de Rekenkamercommissie zelf, om zo te kunnen afwegen of doorwerkingsonderzoek zinvol is en uitvoerbaar. En zo ja, op welke niveaus van doorwerking onderzoek effectief kan zijn. Wat dit betreft was het onderzoek waardevol. Mede op basis van de hierin verkregen inzichten is ons eerste 'echte' doorwerkingsonderzoek inmiddels gestart, en wel naar ons rapport 'Regionale economie: werk aan de winkel' - (Regionaal) economisch beleid in de gemeente 's-Hertogenbosch' uit 2012. In 2015 spraken wij met het Presidium over de resultaten van ons onderzoek naar doorwerking. Hoewel de doorwerking van onze onderzoeken over het algemeen als goed wordt beoordeeld, gaan wij aan de slag met alle aanbevelingen. Zo hebben wij ons onderzoek 'regionalisering en kaderstelling / controle gemeenteraad' interactief (met raadsleden) uitgevoerd. Ook zullen wij waar nodig en mogelijk onze onderzoeksresultaten op een andere wijze presenteren. Bij de formulering van aanbevelingen zullen wij voortaan nog beter aangeven welke rollen er zijn bij de uitvoering van de aanbevelingen. In ons eerste 'echte' vervolgonderzoek (doorwerking onderzoek (regionaal) economisch beleid) nemen wij alle overige aanbevelingen mee.

2.3.2 Onderzoek regionalisering en kaderstelling/controle gemeenteraad

Het onderzoek

In 2015 hebben wij volgens planning onderzoek verricht naar regionalisering en de sturing/controle door de gemeenteraad. Dit onderzoek wordt het eerste kwartaal 2016 afgerond. De rekenkamercommissie ziet de regionalisering als een belangrijke ontwikkeling voor gemeenten/gemeenteraden. Steeds meer taken, met bijbehorende verantwoordelijkheden, geldstromen en risico's, worden in regionaal verband uitgevoerd. Bijvoorbeeld de nieuwe gemeentetaken in het sociale domein. Waar sturing en controle door de gemeenteraden in dit gedecentraliseerde domein al een grote opgave was, wordt dit door de regionalisering nog complexer.

Veel onderzoeken laten zien dat gemeenteraden steeds minder greep lijken te krijgen op regionale beleidsontwikkelingen. De centrale vraag in het onderzoek luidt: op welke manier kunnen gemeenteraden sturing geven aan regionale maatschappelijke processen en hoe kunnen ze de effecten daarvan controleren en bijsturen? Hoe zouden raadsleden moeten opereren, kaders kunnen stellen en hun controletaak kunnen uitoefenen in regionaal verband? Dat vergt een andere benadering, en een andere wijze van denken en werken van zowel de raad als het college als van ambtelijke beleidsmakers.

De rekenkamercommissie wil via dit onderzoek inzicht krijgen in de wijze waarop de gemeenteraad zijn rol kan vervullen op beleidsterreinen waarop de gemeente 's-Hertogenbosch samenwerkt met andere gemeenten. Daartoe wil de rekenkamercommissie bestaande samenwerkingen op een aantal taakvelden onderzoeken en nagaan welke vormen van sturing en controle door de gemeenteraad er zijn of ontwikkeld moeten worden. Wij voeren dit onderzoek in overleg met de raad uit. Hierbij zoeken we (ook) naar een meer interactieve samenwerking tussen raad en rekenkamercommissie dan tot nu het geval was. In het onderzoek zijn twee

werksessies met raadsleden uit 's-Hertogenbosch gehouden en één met raadsleden van buurgemeenten.

Om zicht te krijgen op de huidige regionale samenwerking is de rekenkamercommissie gestart met een 'quick scan' van een aantal bestaande samenwerkingsverbanden en van de regionale oriëntatie en sturingsmogelijkheden van de raad. De commissie heeft zich daarbij gericht op vier cases: de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo), Veiligheid / Integraal Veiligheidsplan, Omgevingsdienst Brabant Noord en BrabantStad.

Vervolg

Het onderzoek is in 2015 grotendeels afgerond. Begin 2016 zijn nog werksessies gehouden met raadsleden uit 's-Hertogenbosch en met raadsleden van buurgemeenten. Wij verwachten de rapportage in april 2016 naar uw raad te kunnen sturen.

2.3.3 Onderzoek Evenementenbeleid en Citymarketing

In ons Onderzoeksprogramma 2015-2016 kondigden wij een onderzoek aan naar het evenementenbeleid en de citymarketing van de gemeente 's-Hertogenbosch. Dit onderzoek is in 2015 grotendeels volgens planning afgerond

Het onderzoek

De Rekenkamercommissie heeft het onderzoek in 2015 geprogrammeerd vanwege het veronderstelde grote maatschappelijke, economische en financiële belang van het evenementen(beleid) en citymarketing(beleid) voor de gemeente. Het onderzoek is opgedeeld in twee fasen. Het onderzoek willen wij uiteindelijk richten op de effectiviteit van het huidige evenementen- en citymarketingbeleid in brede zin. De rol van de gemeenteraad in het evenementenbeleid krijgt ook in dit onderzoek weer een centrale rol.

De eerste fase van het onderzoek gaat over het verkrijgen van inzicht en overzicht in het brede terrein van evenementen en citymarketing. We proberen het beleidsveld in kaart te brengen, door inzicht te geven in de aantallen en soorten evenementen, het beleid, de structuur, de afspraken, de doelen, de rollen en verantwoordelijkheden van de partijen (gemeenteraad, college, organisatie) en de inzet van gemeentelijke middelen. We onderzoeken de betrokkenheid, kaderstelling en controle van de gemeenteraad op basis van enkele cases.

De vraagstelling van het onderzoek luidt als volgt:

1. Is er evenementen- en citymarketingbeleid en hoe zit dit in elkaar, welke rollen en verantwoordelijkheden zijn er, welke beleidsdoelen zijn er geformuleerd en welke effecten zijn gehaald?
2. Is dit beleid zodanig inzichtelijk dat de Raad haar kaderstellende en controlerende rol kan vervullen? Kan de Raad überhaupt een rol innemen in deze en zo ja, heeft zij deze dan ook opgepakt?

Het onderzoek richt zich dus op:

- De beleidsdoelstellingen van het evenementenbeleid en de citymarketing: Is er beleid over evenementen en citymarketing ontwikkeld? Welke kaders heeft de gemeenteraad hierbij gesteld? Welke economische en maatschappelijke beleidsdoelen zijn vastgelegd m.b.t. het evenementen-beleid en citymarketing? Passen de evenementen in de doelen en thema's die zijn vastgelegd?
- De organisatie en de financiering: welke rollen zijn er voor organisatie, college en gemeenteraad? Welke beleidsvelden en afdelingen zijn betrokken bij het evenementenbeleid en citymarketing? Welke inzet van gemeentelijke middelen is er (geweest) in het evenementenbeleid?
- De rol van de gemeenteraad: wanneer zijn voorstellen over (grote) evenementen aan de raad voorgelegd en welke besluiten heeft de raad hierover genomen? Waar zou de gemeenteraad op moeten (willen) sturen in evenementenbeleid en citymarketing?

De eerste fase van het onderzoek leidt tot een rapportage waarbij wij streven naar een zo kort en bondig mogelijk overzicht en een aantal conclusies.

Verdere planning

Het 'veldwerk' van het onderzoek is in 2015 volgens planning afgerond. Wij streven er naar om het onderzoek in het eerste kwartaal van 2016 af te ronden en uw gemeenteraad in april 2016 te informeren.

2.4 Wat heeft dat gekost?

De Rekenkamercommissie is bevoegd binnen een aan haar bij de begroting beschikbaar gesteld budget uitgaven te doen ten behoeve van de uitvoering van haar taken. Het budget is sinds de start van de Rekenkamercommissie op hetzelfde niveau.

Voor 2015 ging het om een werkbudget van circa € 88.900 voor het verrichten van onderzoek, presentiegelden van de externe leden en overige kosten (lidmaatschap NVRP, congres, representatie, e.d.). Het budget van de commissie bestaat naast het hieronder genoemde werkbudget uit personeelskosten.

Overzicht werkbudget per 31 december 2015

	Begroot 2015	Werkelijk 2015	Saldo
Onderzoekskosten	63.400	51.400	12.000
Presentiegelden	24.000	22.500	1.500
Overige	1.500	1.200	300
TOTAAL	88.900	75.100	13.800

De onderschrijding op de post 'onderzoekskosten' wordt veroorzaakt door het feit dat de onderzoeken 'Regionalisering en kaderstelling/controle gemeenteraad' en 'Evenementenbeleid / Citymarketing' nog doorliepen vanuit het boekjaar 2015 en deels op budget van 2016 drukken.

2.5 De lokale rekenkamerfunctie gaat veranderen

In het vorige jaarverslag meldden wij al dat de minister van BZK het initiatief heeft genomen om de bevoegdheden, werkwijze en organisatie van rekenkamercommissies aan te passen. In juli 2015 stuurde de minister het 'Actieplan Lokale Rekenkamers' naar de Tweede Kamer¹.

Over dit actieplan is binnen de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR) een felle discussie ontstaan.

De discussie gaat vooral over drie belangrijke veranderingen die de minister voorstelt:

1. De minister wil af van de rekenkamercommissies (zoals 's-Hertogenbosch) en wil voortaan alleen nog maar rekenkamers. Hij wil één uniform model voor alle rekenkamers in Nederland. Dit terwijl de wetgever er destijds bewust voor heeft gekozen om de inrichting van de rekenkamerfunctie aan de gemeenteraden zelf over te laten. Er zijn nu rekenkamercommissies met alleen raadsleden, met zowel externe leden als raadsleden (een vorm die in 's-Hertogenbosch al jaren met succes wordt gehanteerd) en met louter externen. Concreet betekent dit voorstel van de minister dat alle raadsleden uit de rekenkamercommissies moeten. Raadsleden mogen op dit moment wettelijk geen lid zijn van rekenkamers; alleen van rekenkamercommissies. Bij alle gemeenteraden wordt van bovenaf op 'hun' instrument rekenkamer ingegrepen met een uniform model, zonder raadsleden.
2. Het Actieplan van BZK komt voort uit een motie van Kamerlid Fokke waarin wordt verzocht om meer regionale samenwerking tussen (vooral kleinere) lokale rekenkamers. Deze verplichte regionale samenwerking zit ook in het Actieplan.
3. Er wordt kwaliteitszorg voor rekenkamers opgelegd, waarvoor binnen de NVR formatie wordt gecreëerd met subsidie van BZK. De kwaliteitszorg wordt van bovenaf opgezet en aangestuurd en leidt er bijvoorbeeld toe dat rekenkamers elkaars werk moeten gaan beoordelen. Er komen visitaties en peer-reviews tussen rekenkamers. Het onderzoeken en beoordelen van rapporten van andere rekenkamers leidt tot minder aandacht en tijd voor ons eigenlijke werk: onderzoek en aanbevelingen voor de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch. Kwaliteitszorg vinden wij overigens belangrijk, maar de vormgeving daarvan kan op vele manieren.

De Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR), heeft namens haar de leden een reactie naar de Tweede Kamer gestuurd over het Actieplan Lokale Rekenkamers. De opstelling en vaststelling van deze reactie heeft geleid tot felle discussies tussen leden en het NVR-bestuur. Het NVR-bestuur lijkt het eens te zijn met de minister (en de Algemene Rekenkamer) op het punt van de (niet-)deelname van raadsleden aan rekenkamercommissies. Een aantal rekenkamercommissies heeft het lidmaatschap van de NVR opgezegd. Zij voelen zich niet langer vertegenwoordigd door de NVR. Ook de

---

¹ 34 000 VII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2015, Nr. 54

rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch beraadt zich in 2016 op het lidmaatschap. Wetgeving op eerdergenoemde punten uit het Actieplan is aangekondigd voor 2016.

De mogelijkheid bestaat dus dat de beide raadsleden op termijn geen lid meer mogen zijn van onze rekenkamercommissie en dat wij een andere juridische vorm ('lokale rekenkamer') moeten gaan aannemen. Wij houden u op de hoogte van de ontwikkelingen.

2.6 Vooruitblik op 2016

Op dit moment voert de Rekenkamercommissie de volgende onderzoeken uit:

- Onderzoek 'Regionalisering en sturing door de gemeenteraad' (gestart en grotendeels afgerond in 2015);
- Onderzoek 'Evenementenbeleid en Citymarketing' (gestart en grotendeels afgerond in 2015);
- Onderzoek 'Sociaal domein / Wijkteams' (opstartfase);
- Onderzoek 'Doorwerking rapport '(Regionaal) economisch beleid gemeente 's-Hertogenbosch' (onderzoek in uitvoering);

U kunt in 2016 vier rekenkamerrapportages tegemoet zien. In 2016 kan de wetgeving rondom de lokale rekenkamerfunctie veranderen. Zoals gezegd kan dit tot consequenties leiden voor de rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch, bijvoorbeeld ten aanzien van de deelname van raadsleden. Indien nodig komen wij hier bij u op terug, al dan niet met nieuwe raadsbesluiten over de vorm en samenstelling van de rekenkamer.

Voor de zomer van 2016 leggen wij een besluit aan u voor over de benoeming van een nieuw extern lid van de rekenkamercommissie.

Rekenkamercommissie 's-Hertogenbosch

Dr. ir. G.B.C. Backus, voorzitter

Dr. ir. P.J.M.M. Krumm MPA

Mevr. drs. Y.J. Bouwman-Bakker

Drs. P.W.M. de Gouw

Dr. E.A.M.J. Verkaar

Mevr. drs. J. Hendrickx

Mevr. J.J.M. Lensen-Van den Wildenberg

Drs. H.W.M. Wouters, secretaris

Tel: 073-615 9770

Mail: rekenkamer@s-hertogenbosch.nl

Web: www.s-hertogenbosch.nl/rekenkamer